

We spraken met Hanna Mampuys & Bavo De Smedt

EVEN TIJD OM OP ADEM TE KOMEN

Het is een zonnige lentedag en ik ben afgezakt naar Leuven, waar ik twee gepassioneerde circusartiesten ontmoet die elk een eigen gezelschap leiden: **Hanna Mampuys** van THERE THERE Company en **Bavo De Smedt** van TeaTime Company. Ik wil hen eerst en vooral vragen of ze vertrouwd zijn met elkaars werk, maar de enthousiaste manier waarop ze elkaar begroeten maakt die vraag overbodig. Ze hebben zelfs al samengewerkt, vertelt Hanna: “Wij hebben ooit eens een dag met de mensen van TeaTime aan de partneracrobatische technieken voor *A Matter of Time* gesleuteld.” Bavo herinnert zich die dag nog goed: “Dat was heel tof! We hebben daar toen veel van opgestoken. We praten er nog altijd over.”

What's in a name?

THERE THERE en TeaTime, het zijn twee opvallende namen voor compagnieën. En het zijn niet zomaar namen. Ze drukken in beide gevallen de artistieke visie van het gezelschap uit. Hanna vertelt waar de naam THERE THERE vandaan komt: “In het Engels is dat een troostende, relativerende uitdrukking. Iets als: ‘Het is oké.’ We hebben er na ettelijke brainstormsessies voor gekozen omdat we in onze naam een relativerende toets wilden. Als ondertitel voegen we daar nog aan toe: ‘It’s just circus.’ We staan volledig achter wat we brengen, maar beseffen ook heel goed dat het ‘gewoon maar dat’ is.”

De artiesten van THERE THERE zweven in hun voorstellingen al graag eens door de lucht, maar in hun visie staan ze met beide voeten op de grond. Bavo herkent dat relativerende heel goed in zijn eigen compagnie: “In wat wij maken willen wij gewoon mensen kunnen zijn. Circus is

vaak spectaculair. Dan worden de artiesten al snel helden. Ze zijn bijna geen mensen meer, omdat ze werkelijk alles lijken te kunnen. Dat is niet waar wij naar op zoek zijn. Wij willen het menselijke tonen.” Hanna sluit zich daarbij aan: “Dat is net zo bij ons! Wij willen graag de performer op de scène zetten, niet de truc. Het gaat altijd over mensen.”

Ik vraag ook aan Bavo waar de naam van zijn gezelschap vandaan komt. “De keuze voor de naam TeaTime Company is een beetje begonnen als grap, zoals zoveel dingen beginnen. Uiteindelijk zijn we er wel verder mee gegaan. Het concept van tea time kennen ze overal ter wereld. Het is een moment waarop je even ontsnapt aan de hectiek, een kopje thee maakt en rustig gaat zitten. Een moment om te relativeren en even uit te blazen. Dat is wat wij ook willen doen met onze voorstellingen. We nemen een momentje uit de tijd van onze toeschouwers en geven hen iets om naar te kijken. Ze mogen dat leuk of stom vinden, maar ze hebben alleszins iets om over na te denken en over te praten.”

Thee is altijd een blend, een mengeling van diverse ingrediënten... Dat is bij TeaTime Company niet anders, legt Bavo uit. “We mixen altijd circus met dans. En dan wordt het interessant. Is dit nu circus? Is het dans? Het is beide, of juist geen van beide. Het is alleszins een eigen bewegingstaal.” Hanna knikt instemmend: “Wij worden vaak onder de noemer van ‘dans’ geprogrammeerd, terwijl wij het zelf circus noemen. Tegelijk vind ik het oprekken van die begrippen razend interessant. Het maakt mij dus niets uit: als het een goede voorstelling is, is het een goede voorstelling, circus of niet.”

Tijd en adem

We moeten het natuurlijk ook hebben over de nieuwe voorstellingen. THERE THERE Company trekt binnenkort naar de theatersalen met *Chaim*, TeaTime Company met *A Matter of Time*. Beide voorstellingen behandelen een abstract concept: de eerste gaat over adem, de tweede over tijd. Bavo begint: “*A Matter of Time* is de eerste voorstelling van TeaTime waarin we samen hebben gewerkt met Piet Van Dycke. Hij is als choreograaf en dramaturg met het concept van ‘tijd’ gekomen. Naast dans en partner-

acrobatie gaan we vooral jongleren. Daar is de connectie met tijd het duidelijkst: je gooit een bal in de lucht en door de zwaartekracht valt die natuurlijk naar beneden. Maar hoe hoger je de bal gooit, hoe langer het duurt tot hij weer op de grond valt. In die beweging zit dus tijd en ritme vervat. Wij hebben onderzocht hoe we die tijdsduur tussen het opgooien en vangen zo creatief mogelijk kunnen gebruiken.”

In *Chaim* van THERE THERE Company staat adem centraal. Hanna legt uit waarom: “We maken voorstellingen over mensen en over mens-zijn. De ademhaling is zoiets universeel-menselijks dat ons mateloos fascineert. Het is een van de processen in het menselijk lichaam die volledig automatisch verlopen. Gelukkig maar. Maar je kan je adem ook controleren door hem in te houden, te versnellen of vertragen, en je kan je ademhaling train-

en.” Voor acrobaten als Hanna en Bavo is adem al zeker cruciaal, omdat spieren nu eenmaal zuurstof nodig hebben om te functioneren. Ook onze spraak is gestoeld op ademhaling. Daarom schakelt THERE THERE Company voor het eerst een (opera)zangeres in, Fran Lysebettens. “Maar ze zal niet alleen zingen...” verklapt Hanna.

Er is ook een maatschappelijke urgentie verbonden aan *Chaim*. Wij kunnen ademen op aarde door ons ecosysteem, waarbij bomen CO² omzetten naar zuurstof. “Maar dat systeem staat vandaag onder druk”, zegt Hanna. “Wanneer je het over adem hebt, kan je daar niet over zwijgen. Het kind dat in de voorstelling meespeelt, representeert in die zin de toekomst die op het spel staat en de verantwoordelijkheid die wij moeten nemen.”

Ik vraag Hanna of tijd – het concept uit *A Matter of Time* – van belang is in *Chaim*. “Zeker!” zegt ze. “We spelen met die tijd. Om het langst je adem inhouden, bijvoorbeeld. We onderzoeken nu ook hoe ver-

“We staan volledig achter wat we brengen, maar beseffen ook heel goed dat het ‘gewoon maar dat’ is”
– Hanna Mampuys

schillende ademritmes andere emotionele connotaties oproepen. Als de performers sneller beginnen te ademen, heeft dat een grote impact op de toeschouwers. Zij nemen dat ritme bijna automatisch over. Zo kunnen we mensen bewust maken van hun ademhaling.”

Bavo ziet ook parallellen tussen ademhaling en *A Matter of Time*. “Het publiek houdt soms hun adem vast. Leuker vind ik het nog wanneer ze die na verloop van tijd weer loslaten en uitblazen. Als performer is dat fantastisch om te horen.” Ooit mocht Bavo in een operavoorstelling een act doen op een Chinese mast, zijn specialiteit. “Ik merkte toen wel dat dat publiek zoiets niet gewend was. Alle toeschouwers waren heel stil. Toen ik mij uiteindelijk liet vallen, ademden ze collectief zwaar in. Maar het uitademen hoorde ik niet meer! Dat was heel grappig.”

Internationaal en universeel

De circuswereld is opvallend internationaal. TeaTime Company bestaat bijvoorbeeld uit een Belg (Bavo), een Nederlander (Pieter Visser) en een Ierse (Hannah Rogerson). “Het is net het begin van een slechte mop,” lacht Bavo. “Het maakt de zaken soms wel complex. We krijgen vaak de vraag: ‘Van waar zijn jullie nu eigenlijk?’ Tja, van waar zijn wij? Soms staat er op de affiche ‘België’, soms ‘Nederland’, soms ‘België-Nederland-Ierland’. Eén keer stond er: ‘België-Nederland-Engeland’. Onze Ierse danseres kon er niet mee lachen!”

Beide gezelschappen touren internationaal, ver buiten de grenzen. Bavo vertelt over hoe ze al in India en Taiwan hebben gespeeld: “Ondanks het feit dat je totaal verschillende talen spreekt, is dat publiek meteen mee. Dat is volledig te danken aan die bewegingstaal.” Hanna is het daarmee eens: “We hebben allemaal een lichaam, dus we begrijpen die lichamelijke ook allemaal. Circus is eigenlijk de universele podiumkunst.” Ze kan een lach niet onderdrukken: “En ik maar zeggen dat we goed kunnen relativeren...”

Jens Dewulf

Je ziet Bavo en Hannah in
**vr 7 okt – TeaTime Company –
A Matter of Time – zie p. 14**
**za 10 dec – THERE THERE Company –
Chaïm – zie p. 48**

Hanna Mampuyts:

- studeerde af als master in de godsdienstwetenschappen, maar trok na haar studies de circuswereld in
- richtte in 2016 samen met haar partner Toon Van Gramberen, met wie ze al sinds 2010 samenwerkt, THERE THERE Company op
- is regisseur en coach voor andere gezelschappen en is gastdocent in circusscholen

Bavo De Smedt:

- zette zijn eerste stappen in de circuswereld toen hij elf jaar oud was, in circusschool Circolito in Mechelen
- volgde in 2007 een opleiding tot straatartiest en richtte enkele jaren later SirComic op, zijn eigen straattheatergezelschap
- is mentor in verschillende jeugdcircusscholen en werkte een jaar als ziekenhuisclown
- volgde een opleiding aan de ACaPA in Tilburg, de Academie voor Circus en Performance Art, waar hij zich specialiseerde in de Chinese mast.
- richtte na zijn opleiding TeaTime Company op, samen met Pieter Visser en Hannah Rogerson